

Pau

Pau er en kommune med udsigt over [Pyrenæerne](#) og præfektur i departementet [Pyrénées-Atlantiques](#), regionen [Nouvelle-Aquitaine](#), Frankrig.

Byen ligger i hjertet af det tidligere suveræne fyrstendømme [Béarn](#), som den var hovedstad i fra 1464.

Pau ligger ved [Gave de Pau](#) og ligger 100 kilometer fra Atlanterhavet og 50 kilometer fra [Spanien](#).

Denne beliggenhed giver den et slående panorama over [bjergkæden i Pyrenæerne](#), især fra vartegnet "Boulevard des Pyrénées" samt bjergskråningerne i [Jurançon](#).

Ifølge [Alphonse de Lamartine](#): "Pau har verdens smukkeste udsigt over jorden, ligesom Napoli har den smukkeste udsigt over havet."

Stedet har været beboet siden i hvert fald den [gallo-romerske](#) æra.

De første referencer til Pau som bosættelse forekommer dog først i første halvdel af det 12. århundrede. Byen udviklede sig fra opførelsen af slottet, sandsynligvis fra det 11. århundrede af viscounterne af Béarn, for at beskytte vadestedet, som var et strategisk punkt, der gav adgang til Earn-dalene og til Spanien.

Byen har fået sit navn fra stockaden (*pau* på [bearnesiske](#)), som omgav det oprindelige slot.

Pau blev hovedstad i [Béarn](#) i 1464 og sæde for [kongerne af Navarra](#) i 1512 efter [kongeriget Castillas](#) erobring af [Pamplona](#).

Pau blev et ledende politisk og intellektuelt centrum under [Henrik d'Albrets](#) regeringstid.

Med afslutningen af bearnaisens uafhængighed i 1620 mistede Pau sin indflydelse, men forblev i spidsen for en stort set autonom provins.

Det var hjemsted [for parlamentet i Navarra og Béarn](#) under revolutionen, da det blev afviklet for at oprette departementet [Basses-Pyrénées](#).

[Belle Époque](#) markerede en genopblussen for bearnaisehovedstaden med en massiv tilstrømning af velhavende udenlandske turister, som kom for at tilbringe vinteren for at drage fordel af fordelene ved Paus klima.

Det var på dette tidspunkt, at Pau blev en af verdens hovedstæder for den spirende luftfartsindustri under indflydelse af [Wright-brødrene](#).

Med nedgangen i turismen i løbet af det 20. århundrede skiftede Paus økonomi gradvist til luftfartsindustrien og derefter til [petrokemi](#) med opdagelsen af [Lacq-gasfeltet](#) i 1951.

[Université de Pau et des Pays de l'Adour](#), der blev grundlagt i 1972, har en stor studentergruppe.

Byen spiller en ledende rolle for [Béarn](#), men også for en bred del af [Adour-området](#).

Paus arv strækker sig over flere århundreder, dens mangfoldighed og dens kvalitet gjorde det muligt for den at opnå mærket [City of Art and History](#) i 2011.

Navnet på dets folk er *Palois* på fransk og *paulin* på occitansk. Paus motto er på latin: *Urbis palladium et gentis* ("beskyttelse af byen og dens folk").

Pau ligger 200 km vest for [Toulouse](#), 30 km fra [Tarbes](#) og [Lourdes](#), 25 km fra [Oloron](#). Konglomeratet Bayonne-Anglet-Biarritz ligger på 110 km, [Bordeaux](#) 190 km.

Byen, der ligger i en gennemsnitlig højde på 200 meter, krydses af [Gave de Pau](#), hvor et vadested gav passage til Pyrenæerne. Gave er navnet på en strøm i Pyrenæerne.

Gave de Pau, som bliver til en strøm, når sneen smelter i bjergene, har sit udspring i [Cirque de Gavarnie](#) og er den vigtigste biflod til [Adour](#), som den munder ud i efter 175 kilometer.

Krydset blev brugt til græsning for får på de høje enge. Den gamle rute er nu en vandresti, GR 65, der løber 60 km sydpå til grænsen.

Kommunens jorder vandes også af [Luy de Béarn](#), en biflod [Luy](#), og af dens bifloder, [Aïgue Longue](#) og [Uzan](#), samt Soust, Herrère, [Ousse](#) og Ousse des Bois, bifloder til Gave de Pau. Aïgue Longue forbindes igen med Paus territorium af Bruscos- og Lata-strømmene, ligesom Ousse forbindes med Merdé-strømmen.

Lau Creek, der forsyner Canal du Moulin, er i mellemtiden også til stede i kommunen.

Pau har våde milde vintre med varme, milde somre, der er tørrere. Dens geografiske beliggenhed, ikke langt fra Pyrenæerne, giver byen et kontrastfyldt, varmt [oceanisk klima](#). Temperaturer koldere end -10 °C er sjældne, og temperaturer under -15 °C er usædvanlige. Temperaturerne nåede et lavpunkt på -15 °C i februar 1956 og -17,5 °C i januar 1985. Sneen falder omkring 3 dage om året (0,45 meter i 1987), fra november til marts.

Om sommeren er de maksimale temperaturer i størrelsesordenen 20 til 30 °C, og temperaturer over 35 °C nås meget sjældent. I løbet af nogle vinterdage kan [foehn](#), en varm vind, hæve temperaturen over 20 °C. Så snart vinden stopper, kan der falde sne.

Nedbøren er høj, i størrelsesordenen 1.100 millimeter om året (sammenlignet med 650 millimeter i Paris, 900 millimeter i Bordeaux og 650 millimeter i Toulouse).

Solskin er i gennemsnit omkring 1850 timer om året, eller lidt mindre end naboen til Hautes-Pyrénées, [Tarbes](#), som i gennemsnit har 1940 solskinstimer om året.

Tåge er sjælden og varer ikke meget ved efter middag. Manglen på vind kendetegner især klimaet i Pau-regionen. Stærk vind er meget sjælden, generelt er vinden meget lav eller nul.

Dette klima har hjulpet Pau til i slutningen af det 19. århundrede at blive et vinterferiested, der var populært blandt det engelske, russiske og brasilianske borgerskab.

I 1842 tilskrev en britisk læge, Alexander Taylor, helbredende "beroligende" dyder til Pau-klimaet.

Dette milde og ret våde klima er også en forbedring af byens haver, parker og offentlige rum og for planter fra mere eksotiske områder som kinesisk vindmøllepalme ([Trachycarpus fortunei](#)), der stammer fra de kinesiske bjerge, men også for kæmpe sequoiaer ([Sequoiadendron giganteum](#)) og laurbærmagnolia ([Magnolia grandiflora](#)) af amerikansk oprindelse.

I begyndelsen af det 20. århundrede var Pau stadig en ferieby, hvor den europæiske adel tilbragte vinteren. Godt engelsk, amerikansk, russisk, spansk eller preussisk samfund mødtes i bernaïsebyen.

Mange offentlige faciliteter var fra denne periode, herunder [Pau-kabelbanen](#) for at forbinde stationen med den øvre by.

Ved siden af disse offentlige faciliteter byggede velhavende udenlandske besøgende villaer for at forbedre betingelserne for deres ophold. Disse boliger blev først bygget i centrum af byen og spredte sig mere og mere ud for at nyde naturen og udsigten over Pyrenæerne.

Mellem 1850 og 1910 blev der således bygget mange boliger, som stadig fremkalder denne periodes pragt i dag. Denne gyldne periode med klimaturisme i Pau stoppede brat ved udbruddet af Første Verdenskrig.

De første ballonflyvninger fandt sted i Pau i 1844 og de første flyvninger med fly fra 1909, det år, hvor [Wright-brødrene](#) flyttede til Pau (på heden Pont-Long, i Lescar-kommunen).

De havde oprindeligt startet en første luftfartsskole på [Le Mans](#) (Sarthe-departementet), bestående af tre pilotstuderende, som de var forpligtet til at uddanne i Frankrig.

Pau alene var vært for syv globale flyproducenter indtil 1914 og blev verdens luftfartshovedstad. Den militære flyveskole, som trænede flyvende esser fra Første Verdenskrig, derefter Frankrigs jagerskole, slog sig ned der.

De franske flyvere Thénault, Simon, [Paul Codos](#), [Georges Bellenger](#), [Bellenger](#), [Garros](#), [Nungesser](#), [Guynemer](#) og [Béarnais-flyverne](#) Artigau og Mace, blandt mange andre, og endelig de amerikanske flyvere [Lufbery](#), Thaw, Chapman, Prince og McConnell-brødrene, var blandt dem, der fløj dertil.

Pau var vært for [18. régiment d'infanterie](#), [1.](#) og [18. faldskærmsregiment](#), som var stationeret i byen. Alle deltog i de forskellige konflikter i det 20. århundrede. Det 18. RCP blev opløst i 1961 på grund af at have bidraget til kuppet blandt generalerne i Algier.

Den havde tidligere deltaget i krisen i maj 1958, som havde afsluttet den fjerde republik. 1. RCP forblev i kasernen i 1983 i [Idron-lejren](#), da et af dets elementer blev ramt i Beirut af angrebet på Drakkar-bygningen, som havde 58 ofre blandt sine tropper.

Under Anden Verdenskrig samlede Continental Hotel mange flygtninge, herunder jøder, der blev jaget af Vichy og nazisterne, selv da [soldaterne fra Wehrmacht](#) rekvirerede to etager på hotellet.

Fra 1947, under borgmester [Louis Sallenaves](#) fire mandatperioder, oplevede byen Pau en stærk vækst.

I 1957 gav udnyttelsen af [Lacq-gasfeltet](#), der blev opdaget i 1951, nyt momentum til regionen med den industrielle udvikling af Béarn og Lacq-området ([SNPA](#), [EDF](#), [Pechiney](#) og [Rhône-Poulenc](#) var de vigtigste arbejdsgivere).

Der blev gennemført store infrastrukturprojekter, såsom opførelse af flere skoler med mere end 100 klasser, oprettelse af Pau-Uzein lufthavn i 1955 (nu [Pau Pyrénées lufthavn](#)) for at modernisere den gamle Pau-Pont-Long flyveplads (i Lescar kommune), opførelse af socialt boligbyggeri (alle *Ousse des Bois* i 1961 og Dufau Terrace fra 1962).

Herudover blev der også oprettet udstillingscentret, [universitetet i Pau og Pays de l'Adour](#) og opførelse af en anden bro over floden Gave i Jurançon.

En omfattende byplanlægningsplan gjorde det muligt at udvide kommunen mod nord gennem *coulée verte* [grøn korridor]. Byens konfiguration flyttede sig kort efter slutningen af 1960'erne.

Byens berømmelse og prestige steg takket være de indokinesiske staters konference fra juni til november 1950. Der var bl.a. besøg af statsoverhoveder som præsident [Charles de Gaulle](#) i februar 1959 og [Sovjetunionens](#) første sekretær, [Nikita Khrusjtjov](#), der rejste i Lacq i 1960.

[André Labarrère](#), borgmester fra 1971 til 2006, arbejdede hen imod et første skridt i forskønnelsen af byen.

Inden for sine seneste mandater udvidede universitetet i udkanten af universitetet, og Pau-Pyrénées var en af de første i Frankrig til at udvikle et [fiberoptisk](#) netværk, en infrastruktur, der tilbyder en meget hurtig internetadgang til både enkeltpersoner og virksomheder.

Nye faciliteter blev skabt, herunder sportsgrene, såsom [Zénith de Pau](#), [Palais des Sports](#), [Jai Alai](#) og [den kunstige whitewater](#) arena.

Byen fik et vigtigt sundhedscenter. Væddeløbsbanen og lufthavnen (afhængigt af CCI) blev renoveret. Byens centrum oplevede også betydelige omvæltninger med rehabiliteringen af [Palais Beaumont](#) og opførelsen af et nyt privat kommercielt center ved navn *Centre Bosquet*.

Pau gik endelig i gang med gågaden i centrum med omlægningen af busnettet, renoveringen af [Place Clemenceau](#), det centrale torv i Pau og moderniseringen af *Palais des Pyrénées*, et indkøbscenter i byens centrum, tæt på *Place Clemenceau*.

En ny parkeringskælder kompenserede for fjernelse af 400 parkeringspladser på overfladen; Også to underjordiske parkeringspladser fik redesignet adgang. Endelig blev der i 2012 oprettet et mediebibliotek i Les Halles-kvarteret.

I 2008, efter en bitter politisk kamp, som omfattede [François Bayrou](#), blev [Martine Lignières-Cassou](#) borgmester i Pau.

I løbet af denne periode inkluderede hun genopbygningen af vandstadionet og gjorde *Rue Joffre* til en fodgænger by. Hun tillod også realiseringen af byen Pyrenæerne, som bragte forskellige associationer relateret til pyrenæismen på ét sted.

I 2014 blev François Bayrou borgmester efter at have stillet op mod [David Habib](#) ved valget. Bayrou var klart foran i anden afstemningsrunde.

Pau har mere end 160 restauranter, der findes i det historiske centrum (Château, Hédas) og videre. Béarnaise-hovedstaden har flere kvarterer, der er særligt livlige om natten, herunder trekantens kvarterer, *Boulevard des Pyrénées* og også *Rue des Orphelines*.

Byen Pau er præget af en stærk kulturel identitet med tilstedeværelsen af en fransk-occitansk tosproget skole ([calandreta Paulina](#)) (90 elever) i Pau og en i hovedstadsområdet i Lescar (60 elever), af en levende praksis i [Béarnese](#) og succesen for de occitanske kulturgrupper.

Byen har dog modtaget udenlandsk indflydelse af stor betydning (engelsk, spansk, russisk, brasiliansk) og er fortsat meget åben udefra med et stort engelsk studentsamfund sammen med tilstedeværelsen af hollændere, portugisere, spaniere og marokkanere.

I nærheden af [Dax](#), [Bayonne](#) og [Biarritz](#) har Pau-folket en kærlighed til [byferiaer](#).

Bandaerne, bodegaerne (drikkesteder med typisk animation) og bearnesiske sanggrupper er talrige, herunder *Nadau*, *Lo Cèu de Pau* og *Balaguera*.

Siden 2005 har byen været vært for festivalen Hestiv'oc, som er den store festival i Occitanien. Universitetet i Pau, [Université de Pau et des Pays de l'Adour](#), er også ofte vært for koncerter og kulturelle arrangementer.

Foreningen af Palois og Béarneser i Paris, *La Garbure*, blev grundlagt omkring 1890 af en apoteker fra Béarnes, som tog til hovedstaden for at åbne en butik på [Boulevard Haussmann](#).

Historien om denne forening, som aldrig har haft officiel status, videregives kun mundtligt. Den oprindelige ånd forbliver dog den samme. "Udlændinge" mødes to eller tre gange om året i en venlig atmosfære for at tale om landet omkring et godt måltid. Uden problemer og uden politisk dimension, selv om politikere som [Louis Barthou](#), [François Bayrou](#) og andre aldrig har forsømt denne "sparringspartner", som også samler berømtheder fra underholdning, information og gastronomi.

Centre og kulturhuse

- [Zénith \[fr\]](#): Meget moderne med en kapacitet på 6.800 (eller op til 4.500 pladser), den er vært for nationale og internationale artister inden for operaer, koncerter, kabareter, shows og cirkus på is. Det ligger i nærheden af Palais des Sports på *Boulevard Cami Salié*
- André Labarrère Intercommunal Library, på *Place Marguerite Laborde*, er arkitekten Daniel Rubins værk og åbnede sine døre i juni 2012. Det var tænkt som brohoved for et netværk af ti biblioteker i Pau-Pyrenæernes agglomeration. En sober arkitektur, kompakt glas og stål og fylder mindre end 2.000 kvadratmeter (22.000 sq ft), grundrummet kredser om et enormt interiør med et 17 meter højt atrium med 3 etager: 5.400 kvadratmeter (58.000 sq ft), 184.000 dokumenter (inklusive 14.000 cd'er og 7.000 dvd'er) og 400 titler på tidsskrifter er således gjort tilgængelige for alle. Et auditorium med 120 pladser, en udstillingshal på 198 kvadratmeter, nyhedsrummet eller Interlude Space er også blevet bygget inden for strukturen. Oprindeligt anlagt på en del af Beaumont Park som en del af et projekt af arkitekten [Zaha Hadid](#) (Pritzker 2004 Award-vinder), ændrede økonomiske og tekniske begrænsninger borgmesterens synspunkter i begyndelsen af 2007 og bragte endelig mediebiblioteket til en del af det område, der var optaget af Henry-IV School
- [Palais Beaumont \[fr\]](#), auditorium, hjemsted for Pau-Pays de Béarns symfoniorkester. Kongrescentret er en del af grupperingen af HCCE (Historic Conference Centres of Europe)
- [Parc des expositions de Pau \[fr\]](#): Beliggende vest for byen, på tværs af Pau og [Billère](#), byder det velkommen til 450.000 besøgende og 200 arrangementer om året
- Méga CGR Cinema, der ligger ved siden af universitetet, er udstyret med 12 digitale og 3D-skærme. Multiplexet tilbyder et stort og offentligt program
- CGR Saint-Louis Cinema i byens centrum er udstyret med 7 digitale rum. Den blev renoveret i oktober 2012 og tilbyder mellemliggende programmer mellem [arthouse](#) og trials og kommercielle film, herunder flere film om ugen, der drives både i VF (fransk version) og OVFST (original version med franske undertekster)
- *Le Méliès-biografen*: Denne arthouse- og prøvebiograf har til huse i en tidligere kirke og tilbyder et rigt og varieret program med tre etiketter; "Unge målgrupper", "Forskning og opdagelse" og "Kulturarv og vejviser". Det har to værelser (306 og 100 pladser). Biografen tilbyder temaaftener og arrangementer i samarbejde med forskellige kulturelle aktører (*Cin'es'pace*, en sommer i biografen osv.) og arrangerer hvert år en festival (den internationale filmfestival i Pau)
- *Les Abattoirs [Slagterierne]*: Er et tværkommunalt kulturelt knudepunkt (PCI) på Billère: Det gamle slagteri blev renoveret til kulturelt center for moderne kunst, *Le Bel*

Ordinaire, centret huser en koncertsal, *l'Ampli*, udstillingshaller, en teaterscene og pladestudier. Offentlige kulturelle faciliteter, PCI sætter støtte til samtidskunst og det territoriale kulturelle samarbejde i centrum for sine missioner. Et af projektets specifikke elementer er at gøre det muligt for kulturelle strukturer, foreninger, kunstnere og indbyggere at deltage i projektet, så de kan inddrages i dets udvikling og gennemførelse

- Centrifugen: Centrifugen er den kulturelle tjeneste fra universitetet i Pau og Pays de l'Adour, men også et rum til koncerter, forestillinger og et udstillingsrum placeret i studenters hjemmet på campus. I løbet af året tilbydes eklektisk og kvalitets international programmering
- *La Pépinière* [planteskole] Sociokulturelt center.

Museer

- [Nationalmuseet for Château de Pau](#): oprettet i 1929 og har til huse i slottet, hvor den kommende [Henrik IV](#) blev født den 13. december 1553. Dette museum ligger i centrum af byen og er ikke kun en ægte middelalderlig fæstning, men også et renæssancepalads og en kongelig residens og er et af de mest besøgte nationale museer i Frankrig (i gennemsnit 100.000 besøgende om året). Skiftende konservatorer er ivrige efter at samle malerier, kunstgenstande og dokumenter vedrørende Henrik IV's tid. Indvendigt huser en enkel og varm indretning med træpanelvægge, forstærket med guldtråde, kassettelofter og Gobelins-gobeliner, en af Frankrigs samlinger
- [Musée des beaux-arts de Pau](#) [fr]: Dette museum blev indviet i 1864 på initiativ af *Société béarnaise des amis des arts* [Béarnaise-foreningen af kunstvenner], og rummede kun en samling på femogtyve værker, som blev færdiggjort i 1872 ved donation fra Béarnais-samleren Louis La Caze. Det var det første museum i 1878, der viste et betydningsfuldt værk af [Degas](#), *Le bureau du coton à la Nouvelle-Orléans* [Bomuldskontoret i New Orleans]. Den præsenterer antikke og nutidige værker fra det 15. til det 20. århundrede med malerier af spanske, flamske, hollandske, engelske, franske og italienske skoler: [Brueghel](#), [Degas](#), [El Greco](#), [Guillaumin](#), [Jordaens](#), [Lhote](#), [Morisot](#), [Nattier](#), [Ribera](#), [Rubens](#), [Van Loo](#), [Zurbarán](#) og regionale kunstnere [Eugène Devéria](#) (1805–1865) og Victor Galos (1828–1879). Der er en stor samling af skulpturer fra det 19. århundrede med værker af Arp, Glioli og Lasserre. Af mange [kunsttryk](#) relateret til regionen, herunder [akvarellen](#) af [Gustave Doré](#) *Cirque de Gavarnie*, samt nutidige værker af Soto, Vasarely og de hyperrealistiske Pau-skolekunstnere, som fuldender billedet
- [Musée Bernadotte](#) [fr]: Det beskedne hjem for en bødker, der så [Jean-Baptiste Jules Bernadotte](#), der blev marskal af Frankrig og konge af Sverige i 1818 og grundlægger af den nuværende herskende familie i dette land. Den indeholder en samling af værker og genstande, der relaterer sig til denne bearnesiske persons historie, den har også en realisering af klassiske levevilkår for en familie fra det 18. århundrede i Pau
- Béarnese-museet: Genåbningen for offentligheden er ikke planlagt i øjeblikket. Der var samlinger af populær kunst og traditionelle genstande fra Béarn: [Fauna](#), [flora](#), [kostumer](#), møbler og [kunsthåndværk](#) (fremstilling af baret, sneakers og træsko, vævning, stenbrud)
- [Museum for faldskærmstroppe](#) [fr]

- Museum for modstandsbevægelsen og deportationen, der siden 2007 har ligget i Villa Lawrance (villa i germansk stil skabt i 1857, og som også er det nuværende hovedkvarter for *den engelske cirkel*, som viderefører den britiske tradition)
- Pau, luftfartens land, på Palais Beaumont, en permanent udstilling, der sporer luftfartens historie i Pau

Siden 1930 er Pau blevet en grundpille i [Tour de France](#)-cykelløbet, både takket være dens geografiske placering og dens fantastiske infrastruktur.

Pau var vært for sin 63. etape i 2010, og kun én anden by udover Paris har klaret sig bedre.

[Touren 2010](#) besøgte Pau ved tre lejligheder. Først som en forbigående by, anden gang som målgang og tredje gang som en afgangsbym på vej til [Col du Tourmalet](#).

Pau står bag Bordeaux som den by i provinsen, der har haft flest etaper i Tourens historie. Pau modtager Touren for 75. gang i [2024](#).

Den måske mest profilerede sportsbegivenhed er [Étoiles de Pau](#) ("Stjernerne i Pau"). Det afholdes årligt i oktober og er en af kun seks årlige [konkurrencer i eventing](#), der får den højeste rating [CCI****](#) fra [ridesportens](#) verdensstyrende organ, [FEI](#). Det er også den eneste begivenhed på dette niveau i Frankrig.

I 2008, mellem den 11. og 23. august, var Pau vært for det 83. [franske skakmesterskab](#). Mændenes konkurrence blev vundet af [Étienne Bacrot](#) på tie-break fra [Maxime Vachier-Lagrave](#), mens kvindernes begivenhed resulterede i en sejr til [Sophie Milliet](#). 36 spillere deltog. Pau var tidligere Championship-spillested i 1943 og 1969.

Andre begivenheder omfatter:

- Etaper af Frankrigs mesterskaber i kanosejlads
- [Marathon de Pau](#) [fr], hvis afgang finder sted hvert år fra Palais Beaumont
- *Féminine* de Pau, vandreløb, der afholdes to gange om året fra 2012
- Internationalt møde i capoeira
- Dans internationale møder arrangeret af Rezodanse foreningen
- Hyppige begivenheder som [Davis Cup](#) i tennis (fire gange), hvert år i november tennis ATP Challenger Tour, verdensmesterskabet i håndbold, mesterskabet for europæiske nationer i basketball, Frankrigs mesterskaber i gymnastik, Frankrigs mesterskaber i faldskærmsspring

Pau Grand Prix

Pau afholdt det første løb, der blev kaldt et [Grand Prix](#) i 1901.

Derefter blev [det franske Grand Prix i 1928](#) afholdt i det nærliggende [Saint-Gaudens](#), Pau ønskede også at arrangere løbet, og i 1930 blev det franske Grand Prix afholdt på en [Le Mans-lignende](#) bane uden for byen, hvor [Philippe Étancelin](#) vandt for [Bugatti](#). Pau vendte tilbage til kalenderen i 1933 med en bane i byens centrum inspireret af [Monaco](#).

Banen, der er 2.769 meter lang, er snoet og er stort set forblevet uændret. Den første kurve er stationens hårnål. Derefter klatrer vejen op ad Avenue Léon Say, langs stenviadukten, der fører Boulevard de Pyrénées, til Pont Oscar. En tunnel efterfølges af den smalle hårnål ved Louis Barthou High School, der fører sporet ind i den krævende Parc Beaumont-sektion øverst i

byen. Efter Casino-haven og endnu en hårnål snor banen sig tilbage til starten langs Avenue Lacoste.

Pau åbnede traditionelt sæsonen, men i midten af februar betød det GP, at løbet blev afviklet i en snestorm med sjap.

Efter et års pause var løbet tilbage i 1935, hvor [Tazio Nuvolari](#) dominerede i en [Alfa Romeo P3](#) tilmeldt af [Scuderia Ferrari](#).

Løbet i 1936 var den eneste store sejr for [Maserati](#) V8-R1, kørt af Étancelin. I 1937 var løbet en del af den franske sportsvognsserie med [Jean-Pierre Wimille](#) som dominerende og kørte tre til fire sekunder hurtigere end resten af feltet. GP-løb var tilbage i 1938, og Pau blev en testbane for [Mercedes-Benz](#) før [Grandes Epreuves](#).

I løbet i 1938 slog [René Dreyfus'](#) [Delahaye](#) sensationelt [Mercedes-Benz](#) teamet. I 1939 lod sig Mercedes ikke overraske, [da Hermann Lang](#) førte teamet til en dobbeltsejr. Efter Anden Verdenskrig fortsatte Pau som et ikke-mesterskabsløb i [Formel 1](#) indtil 1963.

Derefter blev løbet kørt efter [Formel 2-reglerne](#) indtil 1985, og derefter af dets afløser, [Formel 3000](#). I 1999 ændrede begivenheden sig igen, med [Formel 3](#) biler kørende. Endelig, i 2007, blev løbet en afdeling af [World Touring Car Championship](#).

Grand Prix de Pau Historique arrangeres på [Circuit de Pau-Ville](#) en gang om året, en uge før eller efter det moderne Grand Prix, denne begivenhed samler køretøjer med animeret racerløb fra fortiden.

Byen ligger 45 minutter fra [Pyrenæerne](#) og dens skisportssteder. Det er et feriested for turister til Pyrenæerne (vandreture, klatring, skiløb) og Spanien.

Beliggende nær [Baskerlandet](#) og [Landes-kysten](#) (en times kørsel) er det muligt at dyrke vandsport ([surfing](#), [dykning](#), sejlsads osv.).

Pau er porten til de fem [Béarnesiske](#) dale ([Ossau-dalen](#), [Vallée d'Aspe](#), [Vallée de Barétous](#) [fr], [Vallée de l'Ouzom](#) [fr] og [Vath-Vielha](#)), der modtager vintersportsturister (skisportsstederne [Gourette](#), [Artouste](#) [fr], [Le Somport](#) [fr] og [La Pierre Saint-Martin](#) [fr]), kurbade ([Eaux-Bonnes](#) og [Eaux-Chaudes](#)) og grøn turisme (white-water sport, kulturel og gastronomisk turisme).

Dens beliggenhed ved foden af Pyrenæerne giver Pau et enestående panorama over Pyrenæerne, især fra [Boulevard des Pyrénées](#), som er en lang allé på 1,8 kilometer, der vender ud mod Pyrenæerne.

Pau er den smukkeste udsigt over Jordan fra verden, da Napoli er den smukkeste udsigt over havet.

— *Sagt af [Lamartine](#), om Paus unikke bjergpanorama*

Pau, der tidligere var en kongeby og hovedstad i Béarn, er også en by med kulturel turisme og vigtige forretninger (kongres, konferencer, især i [Palais Beaumont](#) [fr]). Byen, et tidligere klimatisk kursted, er også vært for et [kasino](#) (*Casino de Pau*).

Byen er historisk tæt knyttet til Storbritannien og er stadig populær blandt briterne på ferie. Briterne opdagede Pau og dets klima og efterlod deres aftryk, da [Wellington](#) efterlod en garnison der i 1814.

Han besejrede marskal Soult ved Orthez (ca. 40 km mod nordvest) på vej ind i Frankrig fra Spanien mod slutningen af halvøkrigen.

Den første fulde 18-hullers [golfbane](#) i Europa, skabt af folk fra [Skotland](#), og faktisk beliggende i [Billère](#), blev anlagt i 1856-1860 og eksisterer stadig, og også en [rigtig tennisbane](#). Spaniere er også meget til stede i byen, såvel som portugisere og [marokkanere](#) (konsulater i Spanien og Portugal). [Tyskerne](#) og hollænderne, der er tiltrukket af klimaet i Pau og dets arv, er også flere og flere.

Kabelbanen [Funiculaire de Pau](#), der åbnede i 1908, giver gratis forbindelse mellem byens centrum og Boulevard des Pyrénées til jernbanestationen i dalen. Efter et års renovering til standard blev betjeningen genoptaget den 25. november 2006. Den transporterer i gennemsnit 500.000 passagerer om året. Det fungerer hver dag, og åbningstiderne er mandag til lørdag, fra 6:45 til 21:40 og søndag fra 13:30 til 20:50.

Religiøse monumenter

- **Saint-Martin-kirken** ligger i centrum af den gamle bydel, på Rue Henri IV. Det blev designet efter arkitekten [Émile Boeswillwalds](#) tegninger. Opførelsen af kirken, med nygotisk indflydelse, begyndte i 1860'erne. Hver søndag klinger St. Martins automatiske [klokkespil](#) tonerne af [Eine kleine Nachtmusik](#) og de [tolv variationer over "Ah vous dirai-je, Maman"](#) af [Mozart](#).
- **Saint-Jacques-kirken**, også af gotisk indflydelse, genvandt sine to spir i 2012. Efter det gamle kapel i Cordelier-klostret stod det færdigt i 1867. Dens spir var blevet fjernet i 2001 på grund af at være blevet svækket af en storm i 1999.
- **Notre-Dame-kirken** er dækket af en monumental statue af Jomfruen og barn af art deco-inspiration. Kirken blev bygget i første halvdel af det 20. århundrede i forlængelse af den gamle kirke, der var dedikeret til pilgrimsrejsen, der kom før.
- **Saint-Joseph-kirken** blev tegnet af arkitekten [Jacques Laffillée](#). Det blev bygget i 1935. Den er nybyzantinsk stil og er genkendelig på grund af sine kupler og klokketårn, som er 50 meter højt og af armeret cement.
- **Peterskirken** blev bygget i 1970. Det blev tegnet af [Prix de Rome-arkitekten André Remondet](#). Den er stort set dækket af skifer og har kombineret sin moderne struktur med betonbygninger, der omgiver den.

Tidligere storslåede hoteller i [Belle Époque](#), som var i direkte konkurrence, *Hotel de Gassion* og *Hotel de France*, ligger på [Boulevard des Pyrénées](#). *Hotel de Gassion*, der ligger mellem slottet og Saint-Martin-kirken, huser nu lejligheder.

Hotel de France, der ligger øst for *Place Royale*, huser nu tjenesterne fra Communauté d'agglomération de Pau-Pyrénées og er det andet beslutningscenter i Pau.

Palais Beaumont, oprindeligt omtalt som *Palais d'Hiver* [Vinterpaladset], blev oprettet i slutningen af det 19. århundrede.

Den blandede arkitektoniske stilarter og blev gentagne gange ændret og renoveret fra 1996 efter et halvt århundredes forsømmelse. Det er vært for et kasino, men er primært et kongrescenter, et sted for arrangementer som seminarer og messer.

Kabelbanen, der løber sammen med den øvre bydel, det historiske centrum, har transporteret rejsende til og fra banegården siden 1908.

Kommunale tjenester bosatte sig i rådhusets nuværende lokaler i 1878. Bygningen, der ligger nord for [Place Royale](#), er faktisk et tidligere teater fra 1862. Projektet med at opføre Saint-Louis-kirken på stedet, der blev iværksat i 1685 og genoplivet i 1788, blev aldrig en succes.

Den tidligere brug af bygningen forklarer statuen af [Thalia](#), komediens muse med hovedrollen foran, som pryder frontonen.

Klimaturismen, der tog over i Pau, har efterladt en række prestigefyldte villaer som en arv. Rige engelske, amerikanske og russiske turister byggede villaer for at lette deres ophold om vinteren. Disse bygninger i engelsk stil blev hovedsageligt bygget i slutningen af det 19. århundrede. Disse villaer har nu forskellige anvendelser, såsom et charmerende hotel (Villa Navarra, en anglo-normannisk herregård bygget mellem 1865 og 1870), et receptionslokale (Villa Saint Basil's bygget i 1889), lejligheder (Palais Sorrento i 1888) og som bolig for præfekten (Villa Saint Helena) osv.

Den nuværende retsbygning blev bygget på det tidligere kloster Cordeliers. *Place de la Libération* deltager i dag i majestæten af en bygning, hvis facade er klassisk dekoreret med søjler, der selv er toppet af en fronton i hvid marmor. Dens konstruktion begyndte i 1847.

Banegården i [Eiffel-stil](#) blev indviet i 1871 under byens centrum.

Det var naturligt, at der gradvist blev bygget en kaserne i Pau fra 1825 til 1875, præfekturbyen tæt på grænsen.

Bernadotte Kasernen, der i dag rummer hærens rigsarkiv, bød således velkommen til to regimenter allerede i 1830. Den nuværende [Place de Verdun](#), som er blevet til parkering og tidligere var kendt som *Place Napoleon*, var faktisk et område med tætte øvelser.

- Hôtel du Département (departementets administrative bygning), der blev indviet i 2000 ved foden af det oprindelige parlament i Navarra, og som er en glasbygning, hvorpå nogle af bygningerne på *Boulevard des Pyrénées* er afspejlet, omfatter nu alle administrative tjenester i tilknytning hertil
- Bosquet Centre blev renoveret i 2007 og er et indkøbscenter med moderne arkitektur i centrum af byen. Det har lånt sit navn fra [marskal Bosquet](#), som har en statue i nærheden, og blev bygget på det sted, hvor det tidligere hospital i Pau lå
- *Palais des Pyrénées* [Pyrenæernes palads], det andet indkøbscenter i hjertet af byen, har haft en tumultarisk historie. I sin nuværende form ser det ud til at have genvundet sin ånd fra 1808, "Napoleons passage", en handelsrute, der indvarslede det moderne overdækkede marked fra 1838, der blev ødelagt i begyndelsen af det 20. århundrede. *Palais des Pyrénées* fra 1930, eller *Palais du Commerce et des Fêtes* [Paladset for handel og festligheder], var et art deco-kompleks dækket med butikker, men også teatre, et kasino og endda en minigolfbane. Tilbagevenden til sin oprindelige tilstand begyndte i 1951 med fjernelsen af tagdækningen over den centrale sti, Pau-folket genvandt udsigten over Pyrenæerne. Fire bygninger blev derefter rejst. Det var i 2006, at den dukkede op i sin nuværende form, stolt af sine baldakiner af glas og stål.
- Siden 1971 har *Archives Départementales* [departementsarkivet] indrettet sig i to bygninger, hvoraf den ene har et særligt atypisk udseende på grund af sine små trekantede vinduer, der er udformet med henblik på at give den bedste beskyttelse af de bevarede dokumenter
- *Archives Communautaires de l'Agglomération de Pau-Pyrénées* (fællesskabsarkivet for byområdet Pau-Pyrénées) har siden marts 2011 været samlet i bygningerne tilhørende den tidligere sporvognsfabrik (på det sted, hvor der tidligere var et gasanlæg, hvilket fremgår af den høje skorsten)

- *Faculté de Lettres et Sciences Humaines* [Fakultet for litteratur og humanvidenskab] og *Maison de l'Agriculture* [Landbrugshuset], med lignende arkitekturer fra begyndelsen af 1970'erne, bryder i deres lighed, da den første synes ydmygt at blande sig med vegetationen, mens den anden synes at udvise en relativ majestæt.

Enestående bebyggede områder

- [Place Clémenceau](#) og *Palais des Pyrénées*, markedspladsen og den centrale handelsgade. I hjertet af centrum er dette stedet for mange offentlige festivaler, shopping og et springvand
- *Place d'Espagne* [Spaniens plads]: Indeholder bygninger af moderne arkitektur samt Bosquets kommercielle centrum
- *Place des sept cantons* [Seven Cantons Square]: Denne plads er forbundet med ikke syv, men seks gader
- *Place des États* [Statspladsen]: Krydset for [grænsningsskifte](#) indtil renæssancen, i området omkring [Château de Pau](#)
- [Place Gramont](#) [fr]: Et arkitektonisk ensemble fra det 18. århundrede med mange sommerterrasser
- [Place Reine-Marguerite](#) [fr] [Dronning Marguerite-pladsen]: omkranset af arkader med stenbuer, det var engang markedspladsen, og en galge og et hjul til henrettelser stod engang her
- [Place Royale](#) [fr]: Skabt af Ludvig XIV, blev det bygget i sin nuværende form med en statue af Henrik IV under Louis Philippes regeringstid. Det omfatter Pau rådhus
- [Place de Verdun](#) [fr]: En stor plads, der i dag er optaget af rigelig gratis parkering og grænser mod vest til Bernadotte militærkaserne
- *Place de la Libération*: Justitspaladset og Santiago-kirken ligger på denne plads
- *Boulevard des Pyrénées*, der blev skabt på initiativ af Napoleon I som en fortsættelse af *Place Royale*, er 1.800 meter lang. Panoramaudsigten fra boulevarden strækker sig ud over bakkerne i [Gelos](#) og [Jurançon](#) og omfatter [Pic d'Anie](#) på 2.504 meter, [Pic du Midi de Bigorre](#) på 2.865 meter, som er toppet med et astronomisk observatorium, der er kendt over hele verden for kvaliteten af sine [sol-](#) og [planetfotografier](#) ([NASA](#) brugte det til at forberede [sig til Apollo-missionerne](#)), [Midi d'Ossau](#) på 2.884 meter er af [vulkansk](#) natur og af karakteristisk og symbolsk form, såvel som [Balaitous](#) på 3.146 meter og [Vignemale](#) på 3.298 meter, den højeste top i de franske Pyrenæer. En af de særlige kendetegn ved denne allé med udsigt over [Pyrenæerne](#) er tilstedeværelsen af orienteringsplader, der gør det muligt at justere med en lynafleder på en fabriksskorsten nedenunder, for at genkende de store tinder i bjergkæden.
- *Rue du Maréchal-Joffre* forbinder Château-kvarteret med *Place Clémenceau*, det blev først kaldt *Grande Rue* og hjalp Pau med at ekspandere mod øst i slutningen af middelalderen. Gaden sikrede bevægelsesfrihed for trafikken lige så meget, som den hjalp med at fordele boligerne. De store huse for parlamentarikerne og notabiliteterne fra de forskellige epoker kan vise deres facader eller give en mere diskret indgang til bagsiden af husene. [Skattehusene](#), mindre, men lige så talrige, afbryder blokkene med rækkefølgen af deres bugter. Købmandens fortid mindes ved tilstedeværelsen af buerne på *Place de la Vieille-Halle* (*Place Reine-Marguerite*). *Rue du Maréchal-Joffre* er nu fuldt asfalteret og gågade efter arbejde udført mellem 2011 og 2012.
- Château-kvarteret: Det historiske [kvarter](#) i Pau i de smalle gamle gader, hvilket giver kvarteret et middelalderligt udseende.

- Hedås-kvarteret: En gammel bydel, der blev bygget i en kløft, der tidligere krydsede et vandløb, i hjertet af den historiske by.
- Trespoey-kvarteret: Et meget skovklædt område med mange villaer i engelsk stil fra det 19. århundrede. Det er det område i byen for de mere borgerlige, historisk eksklusive. De mest prestigefyldte hoteller i byen er her nu, såsom *Villa Navarra* og *Beaumont*.

Pau er også en grøn by med mere end 750 hektar grønne områder med mange sjældne og eksotiske arter. Pau er blevet klassificeret som "4 blomster" af konkurrencen for blomstrende byer og landsbyer. I nogle distrikter, for eksempel Trespoey, er villaerne badet i vegetation. Pau er således en af de europæiske byer, der har flest kvadratmeter grønt pr. indbygger (80 kvadratmeter pr. indbygger)

- *Parc Beaumont* med sø, flod og [vandfald](#), mange [blomsterbede](#), et stort [stenparti](#) og en [rosenhave](#). Den 12 hektar store rugbyboldformede park indeholder 110 træarter. Nogle motiver er "bemærkelsesværdige" ved deres størrelse, deres alder eller deres sjældenhed, såsom [skaldet cypres](#) fra [Louisiana](#), [Virginia persimmon](#) og [kæmpe sequoia](#)
- [Parc Lawrence](#) [fr], en park med gamle træer, som er hjemsted for en af de mange engelske villaer fra det 19. århundrede i Pau
- [Château de Paus](#) nationale domæne, der består af en renæssancehave med lægeplanter og en park. Den store park har vandrestier og masser af åbne pladser til udendørs aktiviteter midt i byen
- *Sentiers du Roy*, der forbinder den øvre by med den nedre by
- Johanto-haverne, i bunden af *Boulevard des Pyrénées*, med sine mange og stærke [palmer](#)
- Moderne haver på Hôtel du Département i den nedre by
- Bredden af Gave de Pau, ved [Billère](#) og [Jurançon](#), nedstrøms fra Pont d'Espagne [Spaniens bro] og Whitewater Arena
- Besson-pladsen, nær konservatoriet for musik og dans med *bl.a. Sequoia sempervirens*
- Kōfu-haven, en japansk have, der åbnede i 2005 med planer fra gartnerne i byen [Kōfu](#)
- *Parc en ciel* [Park i himlen], åbnede i 2013 i Hameau-kvarteret

Horizons Palois (Pau Horizons)

Begrebet *Horizons Palois* refererer til ønsket om at beskytte de vigtigste elementer, der strukturerer den særlige udsigt fra Pau til dets naturlige miljø.

Udsigten fra Paus højder omfatter Gave de Paus saligues og [Jurançons](#) bjergskråninger og endelig Pyrenæernes kæde.

Sytten steder blev registreret i 1944 som *Horizons Palois* for at beskytte dem mod enhver konstruktion eller ændring, der kan forringe det ekstraordinære panorama, der er særligt synligt fra [Boulevard des Pyrénées](#) og slottet.

Byen Pau har i flere år været genstand for overvejelser om at kandidaturere Horizons til [UNESCOs](#) verdensarv. Dette vil således forbedre beskyttelsen af panoramaet og også være en forbedring med omdøbningen af dette sted til offentligheden.